

Technische nota betreffende de opdracht van de commissaris van ziekenfondsen of landsbonden met betrekking tot de samenwerkingen met derden

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) heeft met de norm van 21 juni 2018 de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing, ISA's) en de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten (International Standard on Review Engagements, ISRE 2410) in België van toepassing gemaakt op de controle van financiële overzichten (audit) en op de beoordeling van de tussentijdse financiële informatie, behoudens indien er voor de uitvoering van deze opdracht een bijzondere norm of aanbeveling van toepassing is.

Daarnaast bestaan er een aantal specifieke normen voor de uitvoering van bepaalde opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor (de zogeheten "exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten")¹.

Voor bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten stelt het IBR technische nota's op, die geraadpleegd kunnen worden op de website van het Instituut onder de tabbladen Regelgeving en publicaties > Rechtsleer > Technische nota's.

De technische nota's zijn bedoeld om praktische ondersteuning aan de bedrijfsrevisoren te bieden bij de uitoefening van hun werkzaamheden. Zij hebben geen verplichte normatieve draagwijdte maar beogen de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt.

In voorkomend geval dienen de technische nota's samen gelezen te worden met de normen waarop zij betrekking hebben. In geen geval wijzigen de technische nota's de bestaande normen, noch worden deze erdoor opgeheven.

De toepassing van de technische nota's ontslaat de bedrijfsrevisor niet van de kennis van het toepasselijke juridische kader (de Belgische wet- en regelgeving, de Belgische bijzondere normen en/of de ISA's), noch van de uitoefening van zijn professionele oordeelvorming en de implementering van werkzaamheden aangepast aan de kenmerken en bijzonderheden van elk dossier².

Voorafgaande opmerking

Deze nota is ook van toepassing op de maatschappijen van onderlinge bijstand, VMOB's en RMOB's.

¹ De term "exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten" beoogt de opdrachten die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet- of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor worden toevertrouwd.

² Zie [IBR-advies 2021/06, Toepassing van de ISA's en ISRE 2410 en technische nota's met betrekking tot de uitvoering van bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten voorzien door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen](#).

Inhoudstafel

Voorafgaande opmerking	1
1. Context van deze technische nota	3
2. Doelstellingen van de technische nota	3
3. Context van de opdracht	4
4. Voorwerp van de opdracht	5
5. Aard van de opdracht	6
6. Opdrachtbrief.....	7
7. Werkzaamheden.....	8
8. Schriftelijke bevestigingen	11
9. Verslagen.....	11
10. Termijnen	12

1. Context van deze technische nota

- §1. Artikel 43 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen (hierna “de Wet van 6 augustus 1990”) werd gewijzigd door een bepaling van de wet van 18 mei 2022, die in werking is getreden vanaf het boekjaar 2022. Deze nieuwe bepaling beoogt het juridische kader voor de samenwerking met derden te herdefiniëren. Met het oog op de uitvoering van bepaalde aspecten van het nieuwe artikel 43 werd het Koninklijk besluit van 21 november 2023 (hierna “het Koninklijk besluit” of “KB”) gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 december 2023. Het bepaalt met name de inhoud van het model van verslag van de raad van bestuur van het ziekenfonds of van de landsbond ter attentie van zijn algemene vergadering.
- §2. Deze technische nota betreft de procedure bedoeld in artikel 43, §§ 1 en 6 van de Wet van 6 augustus 1990. Deze technische nota heeft immers tot doel artikel 43, § 6 van voornoemde wet uit te voeren, waarin wordt bepaald dat de **commissaris van de ziekenfondsen en van de landsbonden verslag moet uitbrengen over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het verslag dat door de raad van bestuur (hierna “RvB”) aan de algemene vergadering (hierna “AV”) wordt voorgelegd**. Het verslag van de RvB aan de AV over de samenwerking met derden bevat een inventaris van de samenwerkingen met derden, alsmede informatie over elk van deze samenwerkende derden.
- §3. Deze technische nota is bedoeld om praktische ondersteuning te bieden aan de commissarissen van het ziekenfonds of van de landsbond bij de toepassing van het Koninklijk besluit. Zij dient daarom samen gelezen te worden met het Koninklijk besluit voor een volledig inzicht in de daarin vastgelegde verplichtingen en richtlijnen.

2. Doelstellingen van de technische nota

- §4. Deze technische nota is bedoeld ter toelichting van de bijzondere overwegingen met betrekking tot de opdracht van de commissaris van een ziekenfonds of van een landsbond in verband met het jaarverslag van de RvB van het ziekenfonds of van de landsbond aan de AV over de samenwerking met de derden, ongeacht de vorm van deze samenwerking, en, in voorkomend geval, over de manier waarop gebruik werd gemaakt van de financiële middelen die door het ziekenfonds of de landsbond werden toegekend voor de samenwerking. De nota behandelt:
- De context, de aard en het voorwerp van de opdracht;
 - De opdrachtbrief;
 - Uitleg over de werkzaamheden in verband met de beoordeling van het verslag opgesteld door de RvB;
 - De schriftelijke bevestigingen;
 - De vorm en de inhoud van het controleverslag dat is opgesteld naar aanleiding van de controleopdracht;
 - De termijnen.

3. Context van de opdracht

§5. De RvB van een ziekenfonds of van een landsbond brengt jaarlijks verslag uit aan de AV over de samenwerking met de derden, ongeacht de vorm van deze samenwerking, en, in voorkomend geval, over de manier waarop gebruik werd gemaakt van de financiële middelen die door het ziekenfonds of de landsbond werden toegekend voor de samenwerking. De commissaris brengt speciaal verslag uit aan de AV van het ziekenfonds of van de landsbond, alsook aan de Controledienst voor de ziekenfondsen ("CDZ") over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van voornoemd verslag van de RvB van het ziekenfonds of van de landsbond aan zijn AV.

Het verslag van de RvB van een ziekenfonds of van een landsbond moet, wat betreft de entiteiten die als "verbonden entiteiten" worden aangemerkt, eveneens gebaseerd zijn op het verslag dat is opgesteld door de RvB van die verbonden entiteiten.

Er bestaan drie vormen van samenwerking:

1. Niet-verbonden samenwerkende entiteit - art. 43, § 1, derde lid van de Wet van 6 augustus 1990;
2. Verbonden entiteit – "zwakke" band - art. 1, § 3 van het Koninklijk besluit van 21 november 2023;
3. Verbonden entiteit – "sterke" band - art. 1, §§ 2 en 4 van het Koninklijk besluit van 21 november 2023.

	Niet-verbonden samenwerkende entiteit	Verbonden entiteit – "zwakke" band	Verbonden entiteit – "sterke" band (art. 1, §§ 2 en 4 KB)
Rapportering RvB aan AV mutualistische entiteit (art. 43, § 1, eerste lid WET)	JA Informatie: art. 7 KB	JA Informatie: art. 7 en 8 KB	JA Informatie: art. 7 en 8 KB
Rapportering Commissaris mutualistische entiteit (art. 43, § 6 WET)	JA	JA	JA
Reikwijdte interne audit	/	Gebruik van de toegekend fondsen (art. 2, derde lid KB)	Alle activiteiten (art. 2, tweede lid KB)
Rapportering van derden (art. 5, § 1, eerste lid KB)	/	JA (art. 5 KB)	JA

Aanstelling van de commissaris door derden	/	NEE	JA (art. 3 KB)
Rapportering commissaris van derden	/	/	JA (art. 5, § 1, vierde lid KB)
Mededeling jaarrekening derden (art. 5, § 2 KB)	/	JA ³	JA ³

§6. Entiteiten die als "verbonden entiteiten" worden aangemerkt, zijn verplicht om minstens een keer per jaar verslag uit te brengen aan het ziekenfonds of de landsbond over de uitvoering van de samenwerking en de manier waarop de door het ziekenfonds of de landsbond toegekende financiële middelen werden aangewend. In haar verslag verstrekt de entiteit alle informatie die het ziekenfonds of de landsbond nodig heeft om haar eigen verslag aan de AV op te stellen.

Het verslag moet door de verbonden entiteit voorgelegd worden binnen dertig kalenderdagen na de datum van de AV die de jaarrekening van de verbonden entiteit moet goedkeuren voor het boekjaar waarop de rapportering betrekking heeft en uiterlijk op 31 juli van het jaar waarin de rapportering moet plaatsvinden. Op hetzelfde moment maakt de verbonden entiteit, indien van toepassing, het speciale verslag van de commissaris over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het in de vorige paragraaf bedoelde verslag over aan het ziekenfonds of aan de landsbond. Het verslag van de verbonden entiteit en het bijzonder verslag van de commissaris hierover worden door de entiteit gelijktijdig aan het ziekenfonds of aan de landsbond voorgelegd.

4. Voorwerp van de opdracht

§7. De commissaris brengt speciaal verslag uit aan de AV van het ziekenfonds of van de landsbond, alsook aan de Controledienst voor de ziekenfondsen over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid (zie definities in §16 van deze technische nota) van voornoemd verslag van de RvB van het ziekenfonds of van de landsbond aan zijn AV.

§8. Onverminderd §25 hieronder, is het niet de opdracht van de commissaris van de ziekenfondsen of landsbonden om fraude op te sporen. Niettemin kan de context van de opdracht fraude-indicatoren aan het licht brengen, waardoor de commissaris bijzonder waakzaam zal zijn bij de toepassing van ISA 240 inzake fraude.

³ Dit is alleen van toepassing indien de jaarrekening van de verbonden entiteit niet bij de NBB dient te worden neergelegd (artikel 5, § 2 van het Koninklijk besluit).

5. Aard van de opdracht

- §9. De opdracht van de commissaris wordt beschouwd als een ISAE 3000-opdracht – assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, met een beperkte mate van zekerheid⁴.
- §10. Een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid betekent dat de beroepsbeoefenaar het opdrachtrisico als basis voor zijn conclusie terugbrengt tot een niveau dat aanvaardbaar is, rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico hoger is dan voor een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie wordt de conclusie tot uitdrukking gebracht of een aangelegenheid onder de aandacht van de commissaris is gekomen die ertoe leidt dat de in het verslag van de RvB van het ziekenfonds of landsbond opgenomen informatie over het onderzoeksobject één of meerdere afwijkingen van materieel belang bevat wat betreft de conformiteit, de juistheid en de volledigheid ervan ten aanzien van de Omzendbrief van de CDZ “XXX”, die zal worden opgesteld om te verduidelijken welke informatie concreet in het verslag moet worden vermeld⁵.

De aard, timing en omvang van uitgevoerde werkzaamheden bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn beperkt in vergelijking met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid⁶.

De volgende omstandigheden van de opdracht hebben tot gevolg dat het om een opdracht met een beperkte mate van zekerheid gaat:

- het feit dat het verslag van de RvB grotendeels is opgesteld op basis van verslagen van derden, ten aanzien van wie de commissaris het beroepsgeheim moet naleven;
- het feit dat het verslag van de RvB informatie bevat waarvoor de commissaris het opdrachtrisico niet kan terugbrengen tot een niveau dat het mogelijk maakt een conclusie met een redelijke mate van zekerheid tot uitdrukking te brengen.

⁴ [Norm inzake de toepassing van ISAE 3000 \(Herzien\) en 3400 in België \(B.S. 27 november 2023\).](#)

⁵ Deze omzendbrief is momenteel in voorbereiding.

⁶ ISAE 3000, paragraaf 12 (a) (i) b.

6. Opdrachtbrief

§11. Voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht dient de commissaris van de RvB, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 7 december 2016, een opdrachtbrief te verkrijgen, die onder meer het volgende bevat:

- Een verklaring volgens dewelke de RvB zijn verantwoordelijkheid erkent en begrijpt met betrekking tot:
 - Het opstellen van het verslag aan de AV over de samenwerking met derden, opgesteld overeenkomstig artikel 43, § 1 van de Wet van 6 augustus 1990;
 - Het implementeren van interne controle- en risicobeheersystemen ter waarborging van de conformiteit, de juistheid en de volledigheid⁷ van het verslag van de RvB, opgesteld overeenkomstig artikel 43, § 1 van de wet van 6 augustus 1990;
 - Het verstrekken van toegang aan de commissaris:
 - Tot alle voor de opdracht relevante informatie waarover de RvB beschikt;
 - Tot de informatie die nodig is om de geschiktheid en de implementatie van interne controle- en risicobeheersystemen te beoordelen in het kader van zijn opdracht;
 - Tot aanvullende informatie die de commissaris kan opvragen voor controledoeleinden; en
 - Onbeperkte toegang tot personen binnen de mutualistische entiteit die de commissaris noodzakelijk acht om assurance-informatie te verkrijgen.
- De verantwoordelijkheden van de commissaris, waaronder de verplichting tot naleving van de relevante ethische voorschriften;
- De voorwaarden van de opdracht, meer bepaald:
 - De omschrijving van de opdracht;
 - De doelstelling en de reikwijdte van de opdracht;
 - Het feit dat schriftelijke bevestigingen zullen worden gevraagd;
 - Het beoogde gebruik van het door de commissaris uitgebrachte verslag, evenals een vermelding die aangeeft dat dit verslag niet mag worden gebruikt voor andere dan de aangegeven doeleinden;
 - De vaststelling en de betalingsmodaliteiten m.b.t. de honoraria.

De opdrachtbrief hoeft niet noodzakelijk een clausule inzake aansprakelijkheidsbeperking te bevatten: het betreft een opdracht die verband houdt met het commissarismandaat en dus valt onder de aansprakelijkheidsbeperking zoals vastgelegd in de wet van 7 december 2016 (art. 24).

⁷ In afwachting van de aanneming van een omzendbrief van de CDZ wordt aanbevolen om de definitie van deze termen op te nemen in de opdrachtbrief (zie §16 hierna).

7. Werkzaamheden

- §12. De opdracht van de commissaris van de landsbond/het ziekenfonds heeft geen betrekking op alle aspecten van de informatie die wordt verstrekt in het verslag van de RvB: de opdracht is beperkt tot de informatie die gebaseerd is op geregistreerde boekhoudkundige gegevens.
- §13. De commissaris zorgt voor het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang in de informatie die in het verslag van de RvB is opgenomen, met het oog op het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om in te spelen op de eerder ingeschatte risico's en om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen ter onderbouwing van zijn conclusie.
- §14. De commissaris stelt een materialiteitsdrempel vast en baseert zich op deze drempel om de uit te voeren werkzaamheden op te zetten en de resultaten van deze uitvoering te evalueren. Indien van toepassing, herzielt de commissaris de materialiteitsdrempel als hij tijdens de uitvoering van de opdracht kennis krijgt van informatie die hem ertoe zou hebben gebracht om aanvankelijk een andere materialiteitsdrempel vast te stellen.

De materialiteit/materialiteitsdrempel wordt bepaald op basis van de professionele oordeelsvorming van de commissaris. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten worden in aanmerking genomen. Zo wordt niet alleen rekening gehouden met de hoeveelheid transactiestromen tussen verbonden partijen, maar ook met de aard, oorsprong en terugkerende aard van deze stromen.

Er wordt alleen rekening gehouden met de materialiteitsdrempel ten opzichte van het deel van de informatie die wordt verstrekt in het verslag van de RvB en die gebaseerd is op geregistreerde boekhoudkundige gegevens.

- §15. De commissaris zal een combinatie van werkzaamheden uitvoeren om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen. Indien één of meerdere aangelegenheden onder de aandacht van de beroepsbeoefenaar komen die ertoe leiden dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten, is van de beroepsbeoefenaar vereist om aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren.
- §16. De RvB moet interne controle- en risicobeheersystemen vaststellen en implementeren ter waarborging van **de conformiteit, de juistheid en de volledigheid**, inclusief de afbakening van de reikwijdte van het verslag van de RvB, opgesteld overeenkomstig artikel 43, § 1 van de wet van 6 augustus 1990.

De commissaris verwerft inzicht in de specifieke procedures die door de RvB zijn opgezet voor het opstellen van het verslag overeenkomstig paragraaf 47 van ISAE 3000.

De termen “conformiteit, juistheid en volledigheid”, zoals vermeld in artikel 5, § 1, vierde lid van het Koninklijk besluit en in artikel 43, § 6 van de Wet van 6 augustus 1990, zouden als volgt moeten worden begrepen:

- “Conformiteit” betekent dat de inhoud van het verslag over de samenwerkingen, opgesteld door de RvB van de verbonden entiteit, van het ziekenfonds of van de landsbond, in overeenstemming is met de artikelen 7, 8 en 9 van het Koninklijk besluit. Dit houdt in:
 - Het modelverslag waarvan de RvB gebruikmaakt, is de correcte versie zonder toevoegingen of weglatingen, d.w.z. de meest recente versie van het door de CDZ ter beschikking gestelde model.
 - Het verslag van de RvB wordt opgesteld binnen de wettelijke termijnen.
 - Het verslag van de RvB wordt opgesteld en aangevuld overeenkomstig de Omzendbrief van de CDZ “XXX”⁵.
 - De verslagen van de entiteiten die door de RvB als verbonden entiteiten zijn geïdentificeerd, werden tijdig overhandigd aan het ziekenfonds of aan de landsbond.
 - De verslagen van de commissaris van de entiteiten die als verbonden zijn geïdentificeerd met een sterke band, werden tijdig overhandigd aan het ziekenfonds of aan de landsbond.
- “Juistheid” betekent dat de bedragen over de samenwerkingen die zijn opgenomen in het verslag van de RvB van de verbonden entiteit, van het ziekenfonds of van de landsbond, indien van toepassing, zijn afgestemd met de bedragen die zijn opgenomen in de boekhouding van het ziekenfonds of de landsbond of enige andere betrokken entiteit.
- “Volledigheid” betekent dat het verslag alle informatie bevat die vereist is volgens de Omzendbrief van de CDZ “XXX” (zie §10)⁵ en overeenkomstig het Koninklijk besluit. De beoordeling van de volledigheid van het verslag van de RvB wordt uitgevoerd binnen de grenzen van de door hem vastgestelde rapporteringsperimeter, aangezien de commissaris geen kennis heeft van elementen die de geldigheid van de perimeter ter discussie kunnen stellen.

§17. De commissaris van een ziekenfonds of van een landsbond controleert, binnen de grenzen van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, of de verslagen in overeenstemming zijn met de vastleggingen van het ziekenfonds of van de landsbond. Indien de rapportering betrekking heeft op verbonden entiteiten, zal de commissaris nagaan of het verslag van het ziekenfonds of van de landsbond ook in overeenstemming is met het verslag ontvangen van de verbonden entiteit. Bovendien zal hij de informatie kunnen onderbouwen aan de hand van de informatie opgenomen in de verslagen die tijdens voorgaande boekjaren zijn overgemaakt. De beoordeling is beperkt tot de geregistreerde boekhoudkundige gegevens. Voor het overige controleert de commissaris of het verslag niet in strijd is met de informatie waarover hij tijdens de uitoefening van zijn functies beschikt.

§18. De commissaris van een ziekenfonds of van een landsbond controleert of het verslag van de RvB op getrouwe wijze aangeeft (i) of de van de verbonden entiteiten ontvangen verslagen door de commissaris van die entiteit zijn beoordeeld en (ii) welk type conclusie de commissaris van de verbonden entiteit heeft geformuleerd.

§19. Bepaalde informatie in de rapportering is veeleer kwalitatief van aard en kan niet door de commissaris worden beoordeeld, zoals:

- Een beschrijving van het voorwerp van de financiële overdrachten en hun aanwending;
- De verantwoording van de kwijtschelding van schulden ten gunste van verbonden entiteiten;
- De te verstrekken informatie indien de verbonden entiteit op haar beurt geheel of gedeeltelijk de fondsen ontvangen van het ziekenfonds of de landsbond, overdraagt aan andere derden.

In voorkomend geval zal de commissaris een voorbehoud tot uitdrukking moeten brengen of aangeven dat hij in de onmogelijkheid verkeert om een conclusie te formuleren met betrekking tot gegevens waarvan het noch technisch, noch materieel mogelijk is na te gaan of deze correct zijn, of die gebaseerd zijn op gegevens die niet volledig zijn uitgewerkt binnen de entiteit, of als gevolg van de inherente beperkingen van de opdracht⁸ (zie ook §20 van deze technische nota).

In ieder geval zal de commissaris beoordelen of er geen van materieel belang zijnde inconsistenties zijn ten opzichte van zijn kennis van het dossier.

§20. Overeenkomstig artikel 86 van de wet van 7 december 2016, en onverminderd § 1, 1°, zijn de commissarissen van het ziekenfonds, van de landsbond en van de verbonden entiteiten gebonden door het beroepsgeheim. Er is geen specifieke uitzondering voorzien in het kader van deze opdracht. De commissaris heeft niet de mogelijkheid om de commissaris van de verbonden entiteit te ondervragen over de werkzaamheden die hij heeft uitgevoerd, noch om de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden en de naleving van de toepasselijke beginselen van de beroepsethiek te beoordelen.

§21. Deze beperking wordt uitdrukkelijk vermeld in het verslag van de commissaris.

§22. In de opdrachtbrief van de commissaris van de verbonden entiteit moet worden vermeld dat zijn verslag door de RvB aan de AV van de mutualistische entiteit/landsbond zal worden meegedeeld.

§23. Indien de commissaris van oordeel is dat het bovengenoemde verslag niet alle voorgeschreven informatie bevat, dient hij dit te bespreken met het ziekenfonds/de landsbond. Indien het ziekenfonds/de landsbond geen gepaste maatregelen treft, zal de commissaris in zijn verslag een conclusie met voorbehoud tot uitdrukking moeten brengen.

§24. Indien een verbonden entiteit met een sterke band geen commissaris heeft benoemd (art. 5, § 1 laatste lid van het KB), zal deze entiteit aan het ziekenfonds en de landsbond een verslag voorleggen, zonder dat dit verslag werd beoordeeld. In dat geval moet de commissaris van de landsbond/het ziekenfonds:

- De nodige kritische houding aannemen ten aanzien van de impact van het niet aanstellen (hoewel verplicht) van een commissaris door de verbonden entiteit op de beoordeling van het verslag van de RvB op het niveau van de landsbond/het ziekenfonds;
- In zijn verslag aangeven welke verbonden entiteiten geen commissaris hebben aangesteld, en in voorkomend geval, een conclusie met voorbehoud of een oordeelonthouding formuleren.

⁸ ISAE 3000, paragraaf 66.

§25. Overeenkomstig artikel 57 van de wet van 6 augustus 1990, brengt de commissaris van het ziekenfonds of de landsbond de Controledienst op de hoogte van de onregelmatigheden of inbreuken die hij in het kader van zijn beoordeling vaststelt.⁹

8. Schriftelijke bevestigingen

§26. De commissaris dient de nodige schriftelijke bevestigingen te verkrijgen van de RvB. De commissaris kan meer bepaald aan de RvB schriftelijke bevestigingen vragen waarin wordt bevestigd dat:

- Hij zijn verantwoordelijkheden voor het opstellen van de financiële overzichten in overeenstemming met het van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel heeft vervuld;
- Hij alle nuttige informatie aan de commissaris heeft verstrekt;
- Hij geen kennis heeft van enige fraude of vermoeden van fraude met betrekking tot de door het (de) ziekenfonds(en)/de landsbond(en) ter beschikking gestelde fondsen.

De te verkrijgen bevestigingen zijn afhankelijk van de omstandigheden en worden aangepast aan de aard van de opdracht.

§27. Indien de RvB één of meer van de gevraagde schriftelijke bevestigingen niet verstrekt, dient de commissaris:

- De aangelegenheid te bespreken met de RvB, indien van toepassing;
- De integriteit van de RvB te heroverwegen en te beoordelen welk effect dit kan hebben op de betrouwbaarheid van de (mondelijke of schriftelijke) bevestigingen in het algemeen; en
- De gepaste maatregelen te treffen, waaronder het bepalen van de mogelijke impact op de conclusie in zijn verslag.

9. Verslagen

§28. ISAE 3000 vereist geen gestandaardiseerd formaat voor het vormen van de conclusie in het kader van de beoogde certificeringsopdrachten. In plaats daarvan identificeert het de basiselementen die in het verslag zouden moeten worden opgenomen. De verslagen zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden van de opdracht.

§29. Overeenkomstig ISAE 3000 stelt de commissaris documentatie op die voorziet in:

- Een voldoende en geschikte vastlegging van de onderbouwing van zijn beoordelingsverslag; en
- Informatie waaruit blijkt dat de beoordeling is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de standaarden en in overeenstemming met de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde eisen.

⁹ Zie ook paragraaf 59 van de [Norm inzake de opdrachten van de erkende bedrijfsrevisoren bij de mutualistische entiteiten](#) (signaalfunctie).

- §30. Het is de taak van de commissaris om van het ziekenfonds/de landsbond de bevestiging te verkrijgen van alle op de afsluitingsdatum nog verschuldigde saldi ten aanzien van de verbonden entiteiten met een sterke band. Elke afwijking van materieel belang moet door de commissaris in zijn verslag worden vermeld.
- §31. De commissaris dient **een oordeelonthouding** te formuleren:
- Wanneer hij oordeelt dat er twijfel bestaat omtrent de integriteit van de RvB, die voldoende significant is om te concluderen dat de schriftelijke bevestigingen niet betrouwbaar zijn;
 - Wanneer de RvB de vereiste bevestigingen niet verschaft;
 - Wanneer hij niet in staat is om voldoende assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie met een beperkte mate van zekerheid te kunnen vormen.
- §32. Om te voldoen aan de verplichting voor verbonden entiteiten om in hun verslag alle informatie mee te delen zoals opgenomen in de artikelen 7, 8 en 9 van het Koninklijk besluit, die het ziekenfonds of de landsbond nodig heeft om zijn eigen verslag op te stellen, zal de RvB van de verbonden entiteit gebruikmaken van het modelverslag dat door de Controledienst ter beschikking wordt gesteld.

10. Termijnen

- §33. Omzendbrief 23/13/D1 van de CDZ specificeert:

“Artikel 13, §2, van het voormelde koninklijk besluit van 21 november 2023 bepaalt dat het verslag over de samenwerking met derden voor het boekjaar 2022 wordt voorgelegd aan de AV uiterlijk op 31 december 2024.

Het verslag voor het boekjaar 2023 dient eveneens voorgelegd te worden aan de AV uiterlijk op 31 december 2024. Het verslag van de RvB, alsook het uittreksel van het proces-verbaal van de betreffende AV waaruit blijkt dat dit punt werd besproken, dienen binnen de 30 dagen na de AV aan de Controledienst overgemaakt te worden.

Met ingang van het boekjaar 2024 moet het verslag van de RvB over de samenwerking met derden jaarlijks uiterlijk op 31 december van het jaar X+1 voorgelegd te worden aan de AV. Dit verslag van de RvB, alsook het uittreksel van het proces-verbaal van de betreffende AV waaruit blijkt dat dit punt werd besproken, dienen binnen de 30 dagen na de AV overgemaakt te worden aan de Controledienst.

Alle betreffende documenten moeten ingediend worden bij de Controledienst per e-mail (fin@ocm-cdz.be).”